ŚPIEWNIK

DLA

SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

UŁOŻYŁ

TEODOR SZYPUŁA.

CZĘŚĆ DRUGA.

WYDANIE CZWARTE.

W KRAKOWIE
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNIACH GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA — KRAKÓW — LUBLIN — ŁÓDŹ — POZNAŃ — ZAKOPANE
ODBITO W DRUKARNI UNIW. JAGIELL. POD ZARZĄDEM J. FILIPOWSKIEGO.
1925.

Początki nauki śpiewu z nut.

I. Pismo muzyczne.

Do oznaczenia tonów czyli dźwięków używamy znaków, zwanych nutami. Nuty piszemy na pięciu linjach, między niemi i na linjach u dołu i u góry dopisywanych. Na początku każdego utworu muzycznego piszemy klucz, t. j. znak, nadający nutom po nim następującym nazwę. Takim jest następujący znak: 𝄞 kluczem skrzypcowym nazywamy.

Nazwy nut:

a) na linjach, b) między linjami,

1 2 3 4 5

e g h d f — f a c e

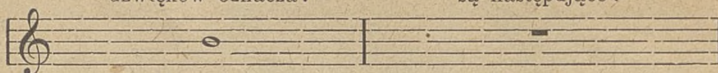
c) na linjach dopisanych u dołu, d) w górze.

d c h a g — g a.

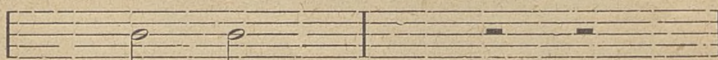

II. Wartość nut i pauzy.

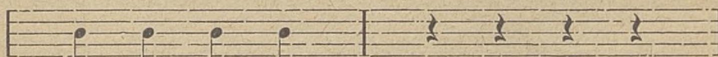
Dłuższe lub krótsze brzmienie dźwięków oznacza: | Znaki milczenia, czyli pauzy są następujące:

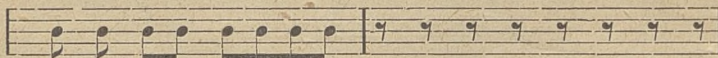
cała nuta, | cała pauza,

pół nuty, | pół pauzy,

ćwierć nuty, | ćwierć pauzy,

ósemki, | ósemki pauzy,

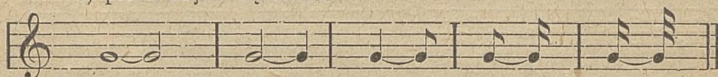
szesnastki, | szesnastki pauzy.

Wartość nut przedłużamy:

a) przez dodanie kropki, o połowę ich trwania:

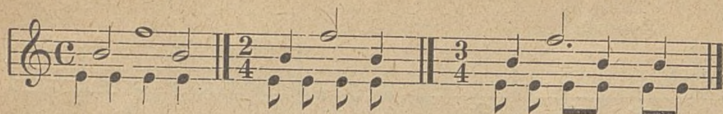
b) przez użycie łącznika.

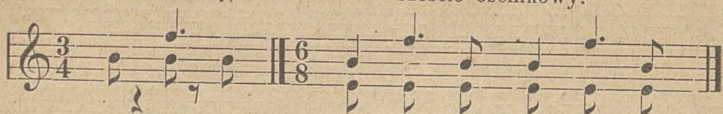
III. Takt.

Utwory muzyczne dzielimy na krótkie, równe części, kreskami pionowemi (taktowemi) od siebie oddzielone, zwane taktami. Wartość nut każdego taktu wskazuje znak, zaraz po kluczu umieszczony. Najwięcej używane rodzaje taktu są:

takt cztero-ćwierciowy czyli cały, dwu-ćwierciowy, trzy-ćwierciowy,

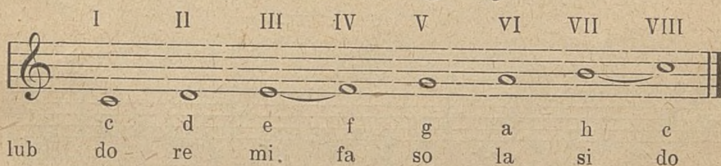

trzy ósemkowy, sześcio ósemkowy.

W każdym takcie są części, akcentowane, mocniejsze i nieakcentowane, słabsze. W takcie $^4/_4$ jest pierwsza i trzecia ćwierć mocniejsza, aniżeli druga i czwarta. W takcie $^2/_4$ akcentujemy pierwszą ćwierć, drugą nie. W takcie $^3/_4$ jest pierwsza ćwierć akcentowana druga i trzecia nie. W takcie $^6/_8$ jest pierwsza i czwarta ósemka akcentowana, inne są bez akcentu.

IV. Budowa gamy.

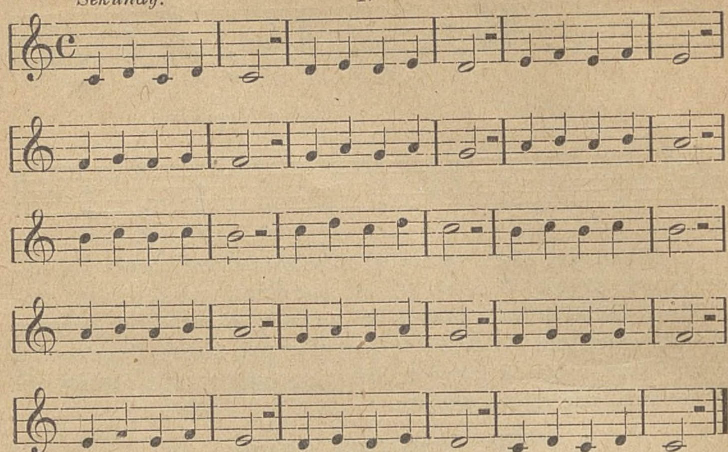
Siedm dźwięków kolejno po sobie następujących tworzy gamę czyli skalę. Między stopniem III. a IV., VII. i VIII. są dźwięki blisko siebie, o pół tonu oddalone; wszystkie inne leżą dalej, są oddalone o cały ton. Tak napisaną gamę nazywamy gamą dur albo majorową. Każda gama otrzymuje nazwę dźwięku, od którego się zaczyna. Powyżej jest więc napisana gama C dur.

V. Interwale.

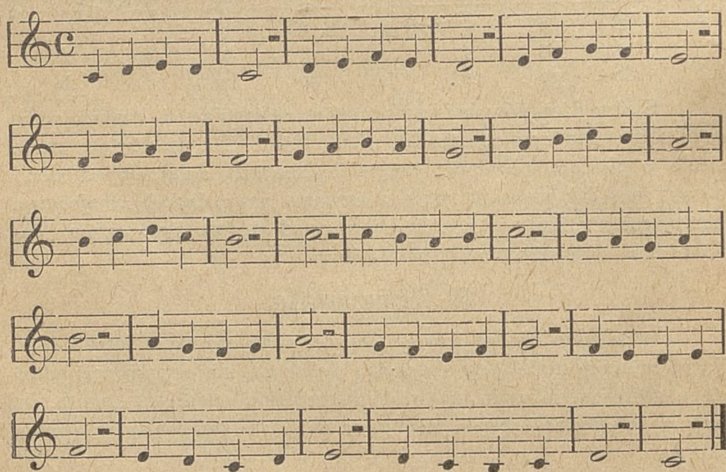
Oddalenie jednego dźwięku od drugiego nazwamy interwalem. Na pierwszym stopniu nuta nazywa się prima, na drugim względem pierwszego jest sekunda, na trzecim tercja, na czwartym kwarta, na piątym kwinta, na szóstym seksta, na siódmym septima, a na ósmym oktawa.

Ćwiczenia w trafianiu interwalów.

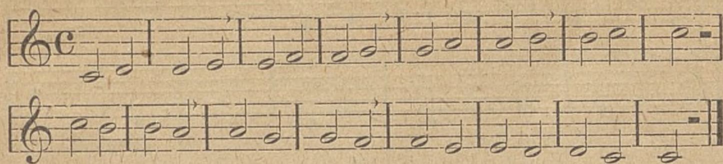
Sekundy. 1.

2.

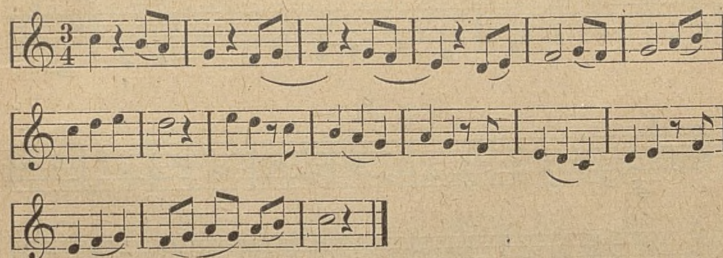
3.

4.

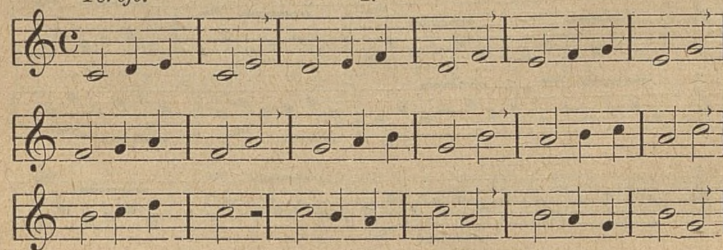

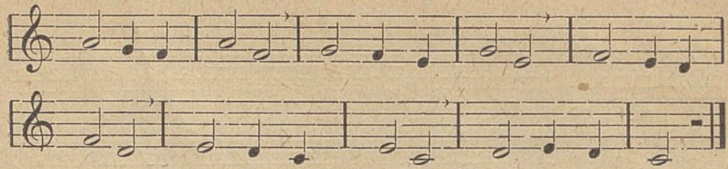
5.

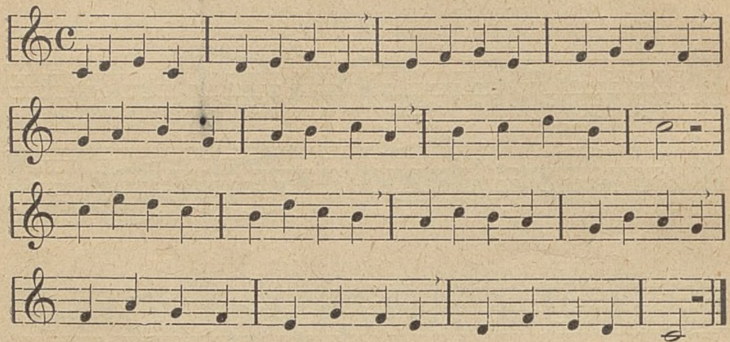
Sekundę, oddaloną o cały ton nazywamy wielką, odległą tylko o pół tonu, małą.

Tercje. 1.

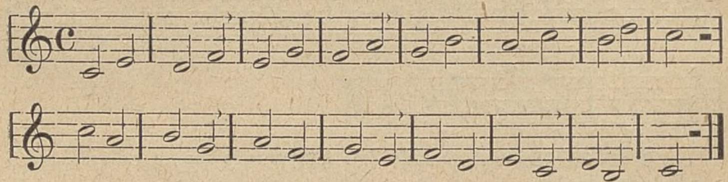

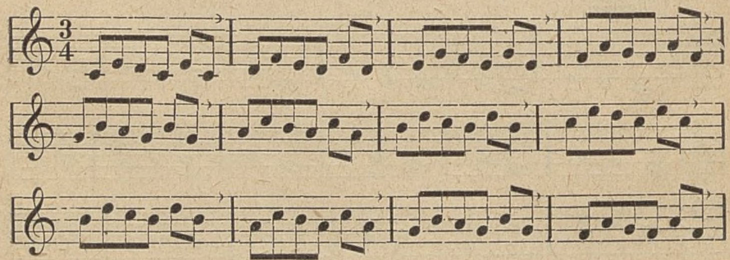
2.

3.

4.

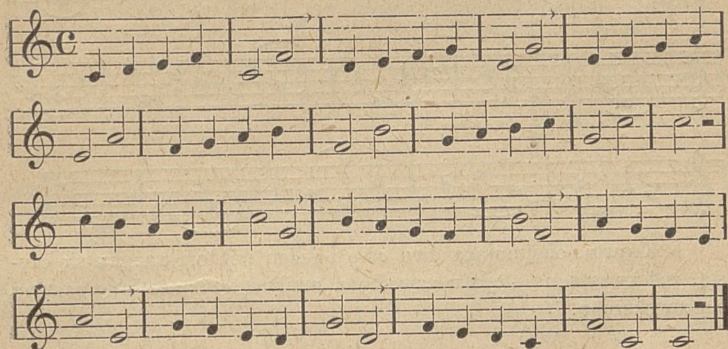

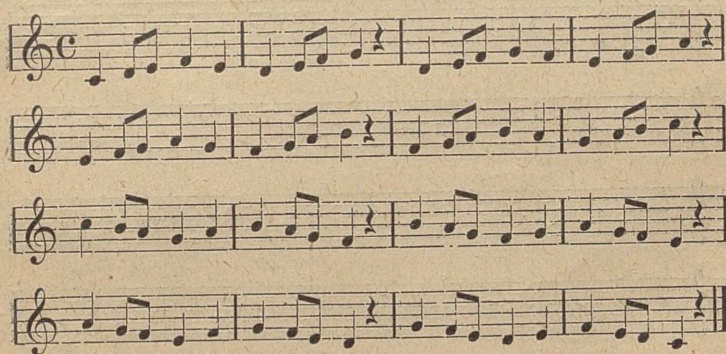
Tercja, obejmująca dwa całe tony jest wielką, gdy zawiera jeden cały ton z półtonem — małą.

Kwarty.

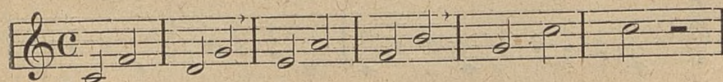
1.

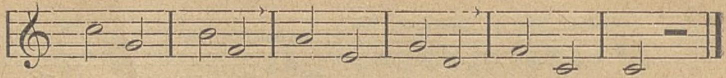

2.

3.

4.

Kwarta, obejmująca dwa całe i jeden pół ton, nazywa się czystą, zaś kwarta na stopniu czwartym, mająca trzy całe tony nazywa się zwiększoną.

Kwinty. 1.

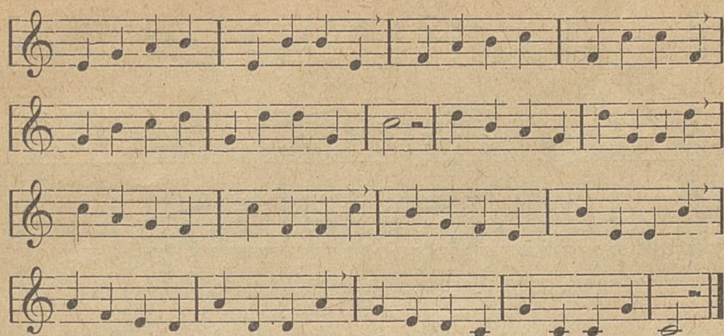

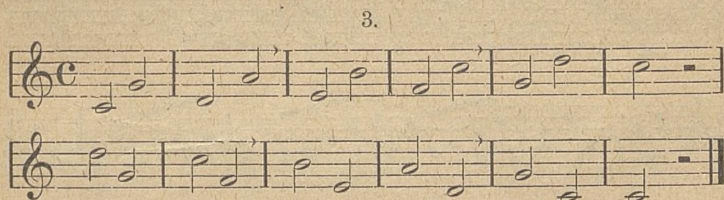

2.

3.

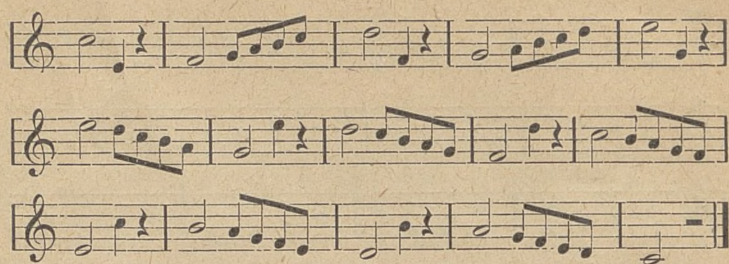
4.

Kwinty, mające trzy całe tony i jeden półton są czyste, kwinta na stopniu siódmym ma dwa całe tony i dwa pół tony i nazywa się zmniejszoną.

Seksty. 1.

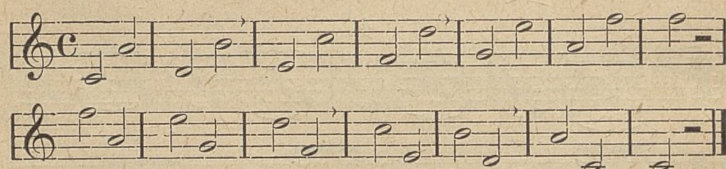

2.

3.

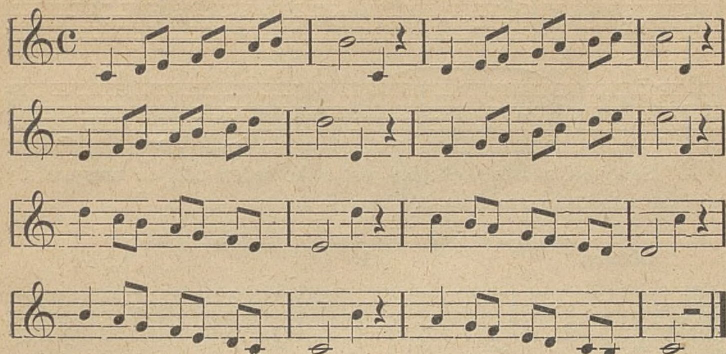
4.

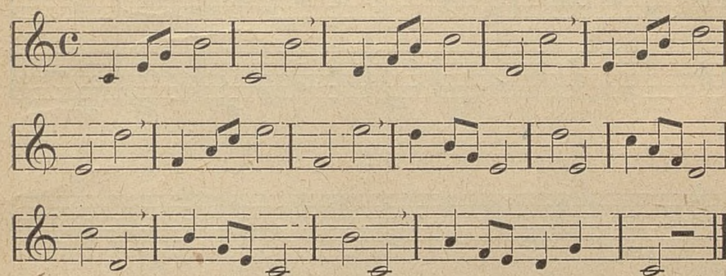
Seksty, mające cztery całe tony i jeden pół ton, są wielkie, gdy obejmują trzy całe tony i dwa pół tony są małe.

Septymy.

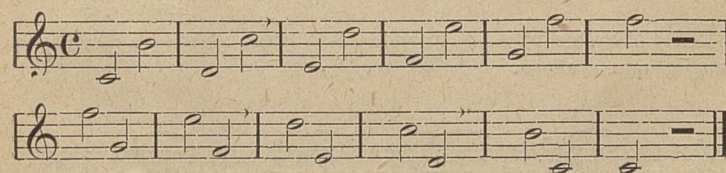
1.

2.

3.

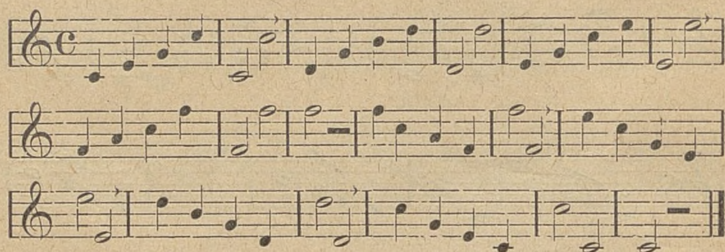
4.

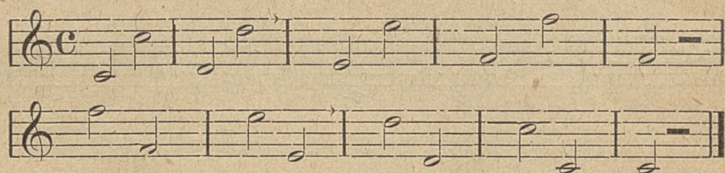

Septyma, w której obrębie jest tylko jeden pół ton nazywa się wielką, jeżeli zawiera dwa pół tony — małą.

Oktawy. 1.

2.

Połączenie w jedną wartość części taktu słabszej z mocniejszą nazywamy: synkopą.

3.

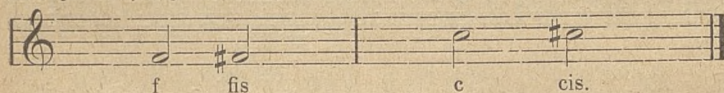

4.

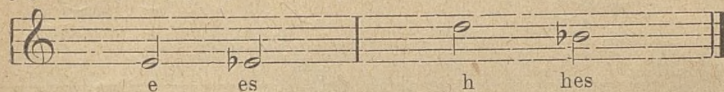

VI. Przenośniki muzyczne.

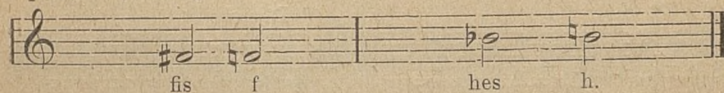
1) Krzyżyk ♯ podwyższa dźwięk o pół tonu. Podwyższony dźwięk otrzymuje do swej nazwy końcówkę is.

2) Bemol ♭ zniża dźwięk o pół tonu. Takiemu dźwiękowi do jego nazwy dodajemy końcówkę es.

3) Kasownik ♮ przywraca dźwiękowi pierwotne brzmienie i pierwotną nazwę.

VII. O gamach.

Oprócz gam majorowych (dur), mających dwa pół tony między 3—4 i 7—8 stopniem, są jeszcze gamy minorowe (moll), w którycp są trzy pół tony a mianowicie: między stopniem 2—3, 5—6 i 7—8. W gamach dur jest wielka tercja, a w gamach moll — mała. Każda gama majorowa ma odpowiednią gamę minorową, która zaczyna się od jej 6 stopnia. Gama minorowa oznacza się przy kluczu taksamo, jak jej pokrewna gama majorowa, tylko jej 7 stopień podwyższa się o pół tonu.

Najczęściej używane gamy:

a) majorowe: b) minorowe:

C dur A moll

G dur E moll

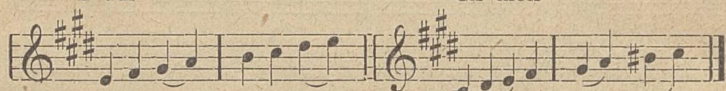
D dur H moll

A dur Fis moll

E dur Cis moll

F dur D moll

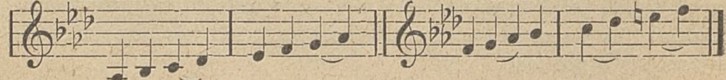
B dur G moll

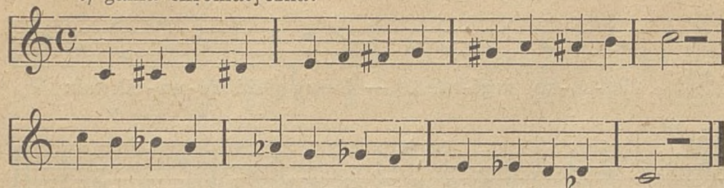
Es dur C moll

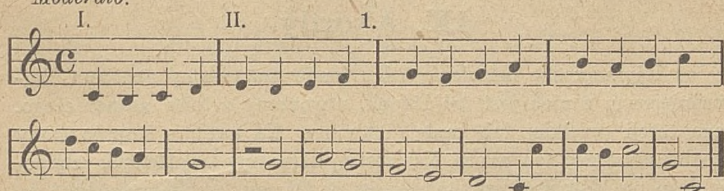
As dur F moll

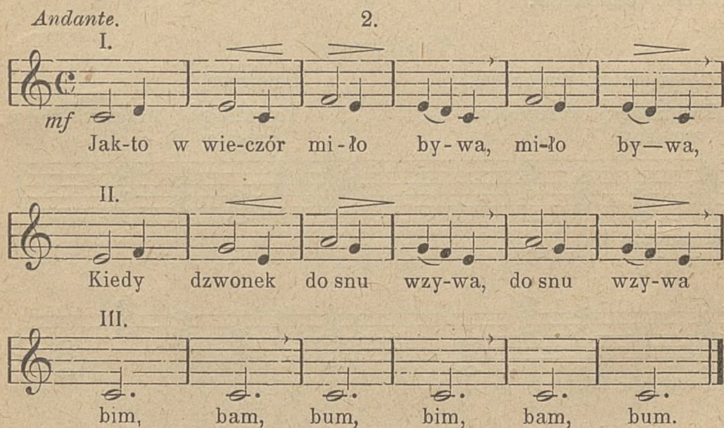

c) gama chromatyczna:

VIII. Kanony.

II.

Wy-so-ko w gó-rze, ża — ło-sną pieśń za-nu-cił tak:

III.

Żegnajcie mi, ja rad, nie rad, Odlecieć mu-szę w świat!

IX. Akordy.

Równoczesne brzmienie kilku tonów nazywamy akordem. Najważniejszym z nich jest trójdźwięk, utworzony z tonu zasadniczego, jego tercji (wielkiej lub małej) i kwinty. Na każdym stopniu gamy można utworzyć ten akord. Najczęściej używamy trójdźwięku, zbudowanego na I stopniu czyli na tonice, na IV czyli subdominancie i na V czyli dominancie.

Trójdźwięki

a) w tonacji majorowej: b) minorowej:

Trójdźwięk toniczny Przewroty: I. II. Trójdźwięk toniczny Przewroty: I. II.

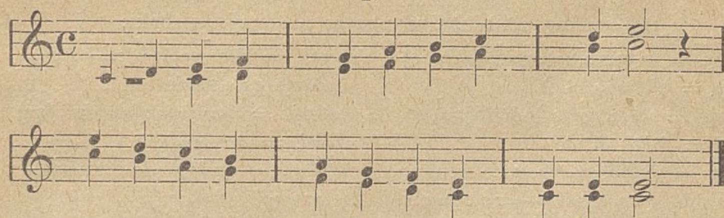
Na stopniu I.

Na stopniu IV.

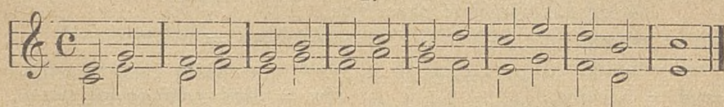
Na stopniu V.

X. Śpiew dwugłosowy.

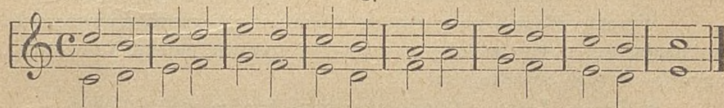
1.

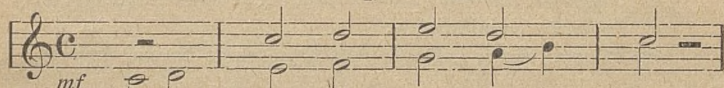
2.

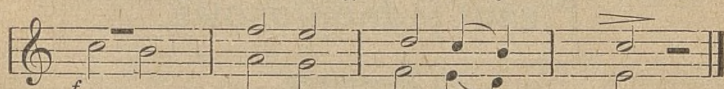

3.

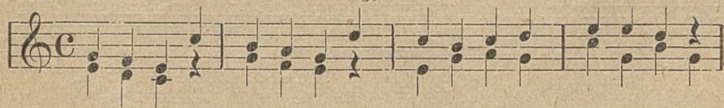

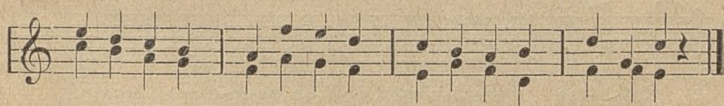
4.

5.

XI. Znaki cieniowania i oznaczanie tempa.

Do cieniowania służą w muzyce następujące znaki:

pp = *pianissimo* (bardzo cicho)
p = *piano* (cicho)
mf = *mezzoforte* (półgłośno)
f = *forte* (silnie)
ff = *fortissimo* (bardzo silnie).
cresc. = *crescendo* < stopniowe wzmocnienie brzmienia tonu.
decresc. = *decrescendo* > stopniowe osłabienie tonu.
ritard. = *ritartando* (zwalniając).
accel. = *accelerando* i
string. = *stringendo* (przyspieszając).

Jeszcze dokładniej to określają:

più = więcej.
meno =mniej.
assai = bardzo.
poco a poco = stopniowo.
non troppo = nie zanadto.
sempre = ciągle.
dim. = *diminuendo* (coraz ciszej).

Wyrazy włoskie na początku utworu muzycznego umieszczone wskazują, czy utwór wolniej, czy prędzej śpiewać należy. Najczęściej używane z tych wyrażeń są:

a) *Largo, Lento* i *Adagio* oznaczają bardzo wolne tempo.
b) *Larghetto, Andante* i *Andantino* mniej powolne od poprzednich.
c) *Moderato* umiarkowane.
d) *Allegro, Vivace* i *Presto* oznaczają tempo bardzo prędkie.

Pieśni jednogłosowe.

1. Kosiarze.

Allegro risoluto. *Noskowski.*

f

Brzęczą ko-sy w łące, Brzęczą, pobrzę — ku-ją,

Ko-sia-rze się spieszą, Bo po-łu-dnie czują.

U-wi-jaj się raź-no O—stra mo-ja ko-so,

p Nim wysieczem po las, O—biad nam przynio-są

f Nim wysieczem po las, Obiad nam przy—nio — są.

2. Pot otrzemy z czoła
A zaś z kosy trawę.
Zasiądziem pod gruszą
Cienistą murawę.

A tu słonko patrzy
Na naszą robotę
I otwiera z dziwu
Swoje oczy złote.

Konopnicka.

2. Do pracy.

Allegretto. *Dobrzyński.*

mf Hej, do pracy bra-cia młodzi, Pra-ca ży-cie nasze słodzi,

Kto się u-czy i pra-cu-je, Ni-gdy te-go nie ża-łu-je!

Hej, do pra-cy bracia młodzi, Bo słoneczko dla nas wschodzi,

ff Polska chce mieć dzielnych synów, Hej, do nauk, pracy, czynów!

2. Hej, do pracy drogie dzieci,
Niech w lenistwie czas nie leci,
Pracujcie przez dzionki całe
Na Ojczyzny, Boga chwałę!

Hej, pracujcie w pocie czoła,
Miłe chwile po robocie,
A próżniactwo biedę rodzi...
Hej, do pracy bracia młodzi!

Fr. Marzec.

3. Pieśń wieczorna.

Andantino. *Moniuszko*

p Po no—cnej ro—sie Płyń dźwięczny gło—sie,
Niech się twe e-cho roz — szerzy, Gdzie nasza chatka,
Gdzie stara matka, Krząta się ko-ło wie — cze-rzy,
mf Jutro dzień święta, Niwa nie zżęta, Niechaj przez jutro doj-
rze—wa. Niech wiatr swawolny, Niech konik polny,
Niechaj skowronek tu śpie — wa. Niech wiatr swawolny,
Niech konik polny, Niechaj skowronek tu śpie—wa.

2. Już blisko, blisko chatnie ognisko
Znużone serce weseli;
Tam pracowita, matka mię spyta:
»Wieleście w polu nażęli?«
— Matko, jam młoda, rąk moich szkoda,
Szkoda na skwarze oblicza,
Źle szła robota, przeszkadza słota
I moja dumka dziewicza. *Syrokomla.*

Pieśni dwugłosowe.

4. Kto wesoło umie żyć.

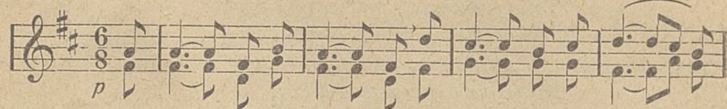
Allegro. *Hiller.*

p Kto we — so - ło u-mie żyć, We-so-łym zawsze być,
Trosk nie zna wca—le, Ob—ce mu ża — le,
f Śmie-je się nie-bo doń, Blask słońca, kwiatów woń,
Bo we — so —łym naj—le—piej być.

2. Jak wesoło rybka mknie,
Wśród fali cieszy się,
Gdzie sięga rzeka,
Śmiało pomyka.
Kąpie się w głębi wód,
Nie zna co żal i trud,
Bo wesoło jej życie mknie.

5. Na wodzie.

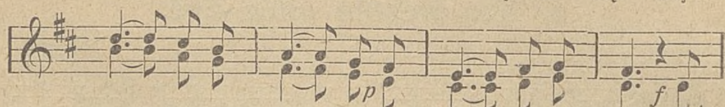
Allegretto. *Weber.*

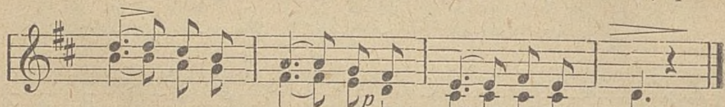
Już szem—rze nurt wo-dy i wi—cher już dmie, A

na—sza łódź pły—nie i ko—ły-sze się. Pły-

nie-my wzdłuż brze-gu pod cie-niem tych drzew, Śpie-

wa—jąc przy wio—śle po — ran—ny nasz śpiew.

2. Niebiosa pogodne, spokojny wód bieg,
   Nad rzeką zielony, uroczy jej brzeg.
   I słychać wesoły gwar ptasząt i śpiew,
   Wśród kwiatów tysiąca i tysiąca drzew.
3. Płyniemy falami, wesoło het w dal,
   A nasz duch podobny do tych płochych fal.
   Nam los jeszcze świeci, jak blask złotych zórz,
   Bo młode w nas serca nie zaznały burz.

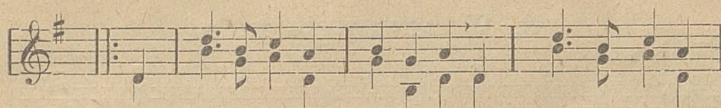
Brzozowski.

6. Pieśń żeglarzy.

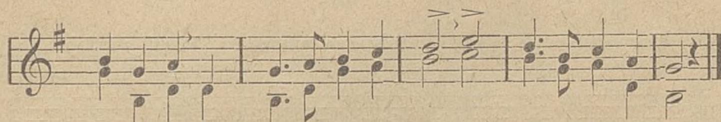
Con anima. *Szubert.*

Choć bu-rza huczy w koło nas, do gó-ry wznieśmy skroń!

Nie straszny dla nas burzy czas, bo sil—ną prze-cież

mamy dłoń. We—sel-my bracia się, Choć wicher żagle rwie!

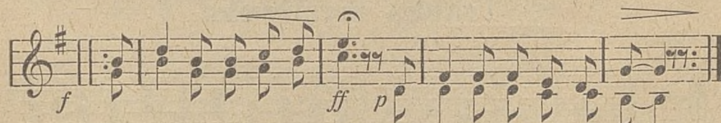
2. Kto pracą święci każdy dzień,
Ten smutku nie zna, nie.
Choć słońce skryje chmury cień,
On w lepszą przyszłość patrzy się.
Weselmy bracia się,
Choć wicher żagle rwie!

7. Za chlebem.

Andante.

Gó—ra-lu, czy ci nie żal Odchodzić od stron ojczystych,
Świerkowych lasów i hal I tych po-toków przejrzystych?

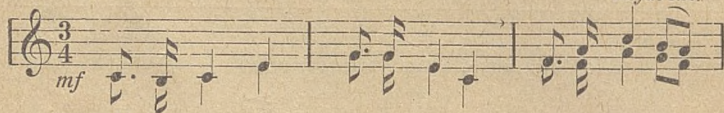
Gó—ra-lu czy ci nie żal? Gó—ra-lu wróć się do hal!

2. Góral na góry spoziera
I łzy rękawem ociera:
I góry porzucić trzeba....
Dla chleba, panie, dla chleba!
Góralu, czy ci nie żal?
Góralu wróć się do hal!

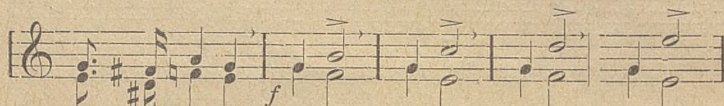
3. Góralu wróć się do hal!
W chatach zostali ojcowie.
Gdy pójdziesz od nich hen w dal,
Cóż z nimi będzie? ach kto wie?
Góralu, czy ci nie żal?
Góralu wróc się do hal!

8. W krwawem polu.

Con anima. *Bojarski.*

W krwawem po — lu srebrne ptasze, Poszli w boje

chłop — cy na-sze, Hu, ha! hu, ha! krew gra! duch gra!

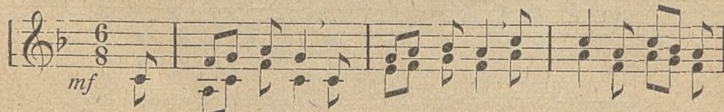
Niechaj Polska zna, ja-kich synów ma! ma!

2. Obok Orła znak Pogoni,
Poszli nasi w bój bez broni —
Hu! hal hu! ha! krew gra!
[duch gra!
Matko Polsko żyj!
Jezus Marja, bij!

3. Naszym braciom dopomagaj,
Nieprzyjaciół naszych smagaj.
Hu! ha! hu! ha! krew gra!
[duch gra!
Niechaj Polska zna,
Jakich synów ma!

9. Trąbka myśliwska.

Vivo. *Silcher.*

Hej, hej. hej, hej! do kniej, do kniej, bo w kniej trąb-ki

ton, Bo w knieji trąb—ki ton, Po rosie gra, aż

ser—ce drga. A trąbki ton jak dzwon. A

trąbki ton, jak dzwon. Jak dzwon, jak dzwon.

2. A teraz dwie, ozwały się
Jak dwojga zgodnych dusz,
To nas, to nas, wołają w las,
My już tuż, tuż, tuż, tuż.

3. Zwierz tu i tam pomyka z jam,
Hop, hop, myśliwy w trop!
A echo mu i tam i tu
Wtóruje hop, hop, hop!

10. Sygnaturka.

Moderato. *Troszel.*

Z wieży kościo-ła dzwoneczek woła, Chodźcie tu wierni

chodźcie! Pan Bóg z oł-ta—rza Szczęściem ob-da-rza,

Smutki tu swe o — słodź-cie! Zewsząd wie-śnia-cy,

Co w znojnej pracy Na chleb sześć dni ro — bi—li,

Zna-jąc głos dzwon—ka, Jak pieśń sko-wronka,

W dom Bo—ży po — spie — szy — li.

2. Grają organy,
Brzmi śpiew dobrany,
Pleban mszę świętą śpiewa.
Modlitwa szczera
Niebo otwiera,
Do serc pociechę wlewa.

O dzwonku miły,
Gdy do mogiły
Zimna nas śmierć powoła,
Niech głos twój czysty
Na sen wieczysty,
Zabrzmi z wieży kościoła.

11. Jak to na góralach.

Allegretto. *Melodja ludowa.*

mf

Na-si kar — paccy bracia gó — ra-le, Siedzą w do-

ritard.

linach, co się zwią ha—le, *f* Pod modre niebo góry się

a tempo

je-żą. *p* Śnie-gi tam zi-mą i la-tem le—żą.

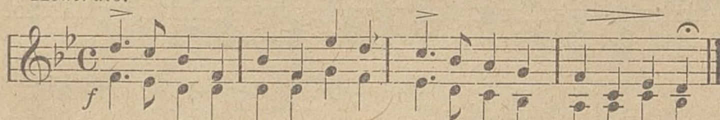
2. W nizinach szumią wody rozliczne,
Przy wodach bujne łąki prześliczne,
Przy skałach ciemne świerki się chwieją,
Jak zajrzysz w góry, w mgłach błękitnieją.

3. Kędyś przed chatą w ciemnym wąwozie
Wesoły góral beczy na kobzie;
Cygan włóczęga brzęczy na drumli,
A pies przy drogach, dziwiąc się, skomli.

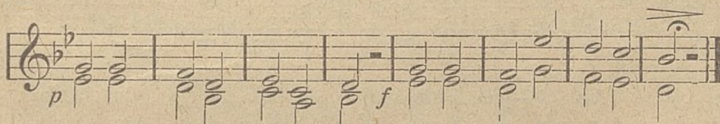
T. Lenartowicz.

12. Związek przyjaźni.

Moderato.

Bracia dłoń po-daj-my zgody, Wśród jedno-ści i swo-bo-dy

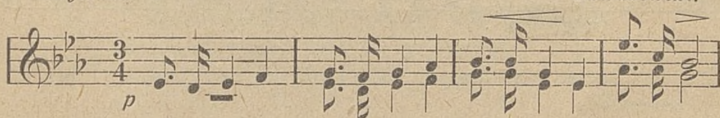
Niech nam mi-le spływa czas! Niech nam mi-le spływa czas!

2. Idźmy prawdą naprzód śmiało,
Dla przyjaźni duszą całą,
Zawsze tylko, zawsze wraz!

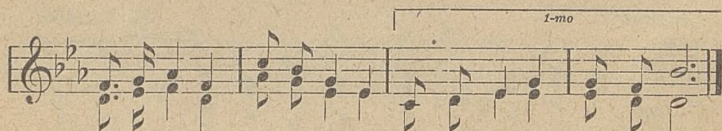
3. Prawda, cnota niech nas strzegą,
Miłość Boga i bliźniego
Niechaj hasłem będzie nam!

13. Wisła.

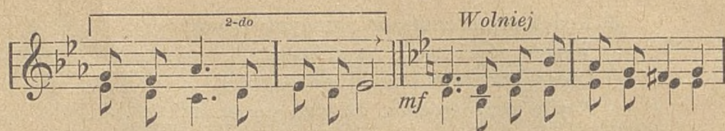
Allegretto. *Nowakowski.*

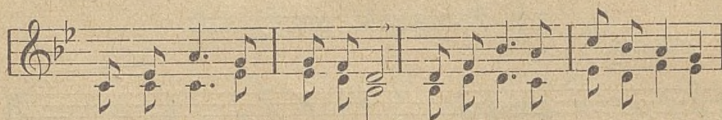

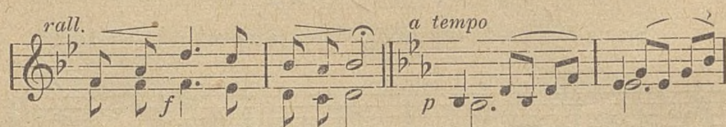
Jest kra-i—na; w tej krai-nie, Kę-dy dzielny ży-je lud,

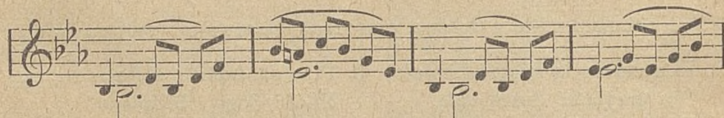

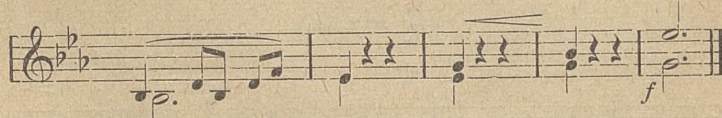
Stara Wi-sła z dawna płynie, Naj-pięk-niej-sza, z naszych wód

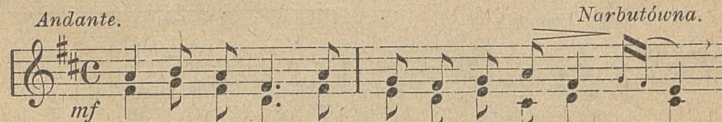

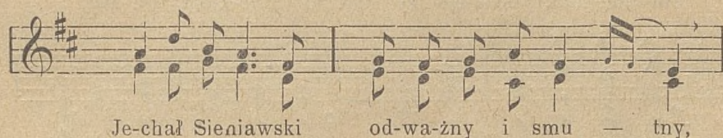

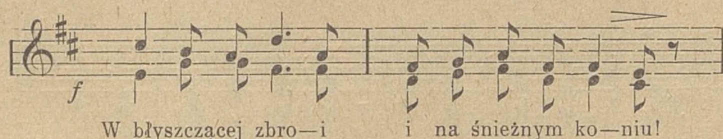
14. Duma o Żółkiewskim.

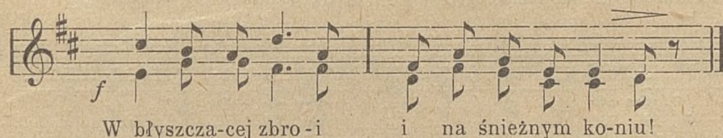
Andante. *Narbutówna.*

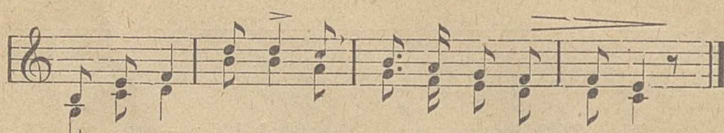
Maj właśnie drzewa i kwiaty rozwijał,
Księżyc, w noc cichą świecąc roztoczony,
O srebrne skrzydła i hełm się odbijał,
Lecz rycerz wzdychał żalem obciążony:
Cecorskie pola i wy głuche lasy,
Co na wierzchołkach swych wiatry niesiecie,
Roznieście ciężkie żale me po świecie,
Nad wodzem sławnym w wiekopomne czasy.

Niemcewicz.

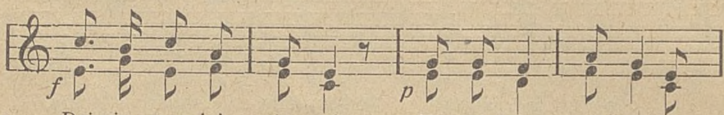
15. Na Wawel.

Allegretto

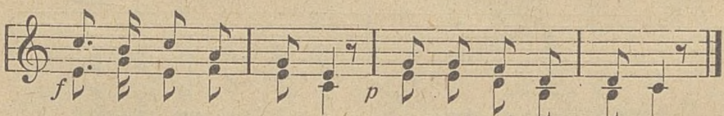

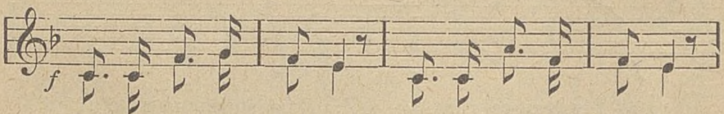
Po—du—maj, po—tę-sknij nad po—mni-kiem sła-wy.

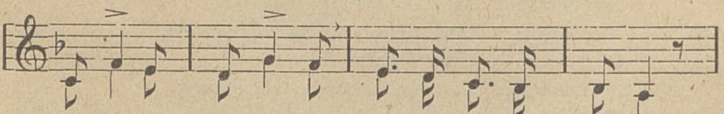
Dzie-je swo-jej zie—mi Na gro-bow—cach czytaj,

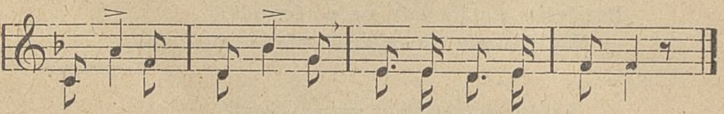
Two—ich wodzów gro-by Z u-ściskiem po — wi—taj.

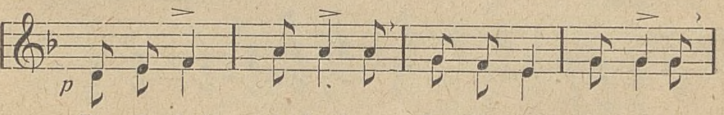
Po—wi—taj z u — ści-skiem, W oczy spojrzyj śmia—ło,

Bo to-bie w dół pa-trzeć ni—gdy nie przy — sta—ło,

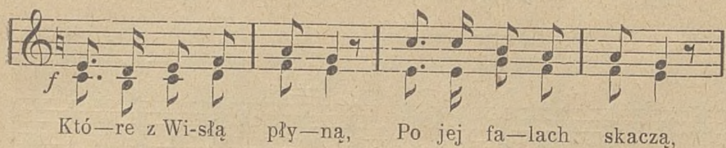

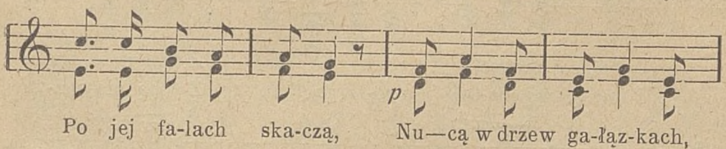
Bo to-bie w dół pa-trzeć ni—gdy nie przy—sta—ło.

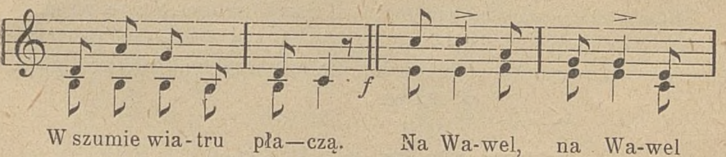
Po—słu-chaj mło-dzieńcze, Po—słu-chaj Ha—li-no

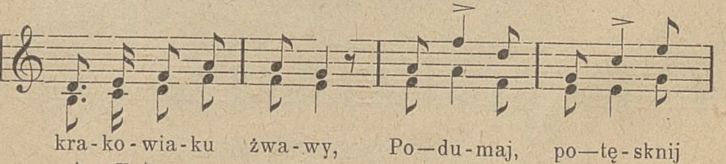

Tych po-wie — ści sta-rych, któ—re z Wi - słą pły—ną.

f
Któ—re z Wi-słą pły—ną, Po jej fa—lach skaczą,

p
Po jej fa-lach ska-czą, Nu—cą w drzew ga-łąz-kach,

p
W szumie wia-tru pła-czą, Nu — cą w drzew ga—łązkach,

f
W szumie wia - tru pła—czą. Na Wa-wel, na Wa-wel

kra - ko - wia - ku żwa - wy, Po—du - maj, po—tę - sknij

rall.
Nad po-mni-kiem sła - wy.

Wasilewski.

16. Do bociana.

Andante. *Szypuła.*

Wi—taj nam, wi taj bia—ły bo—cia—nie,
Bo jak by na twe dziś po—wi—ta—nie,

Już się ojczysty ra-du je łan, Z tobą nasz druhu
W ma-jo-wą sza-tę stro-i go Pan. Z tobą pio-sen-ka

za—wi—ta wiosna, I o-racz w pole wywiedzie pług.
zabrzmi ra—do-sna, I szczęście wiejski przestą-pi próg.

2. My ci na starej naszej topoli
Ponad strzechami uścielem tron,
Ażebyś z niego strzegł ojców roli
I swoich własnych rodzinnych [stron.

A kiedy mroźna jesień nastanie
I trawki szronu okryje pleśń,
My ci, jak dzisiaj, na powitanie
Znów pożegnalną zanucim pieśń.

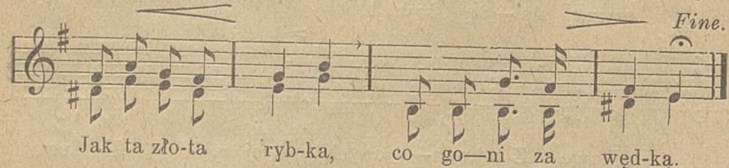
17. Pieśń żeglarska.

Lento. *Kocipiński.*

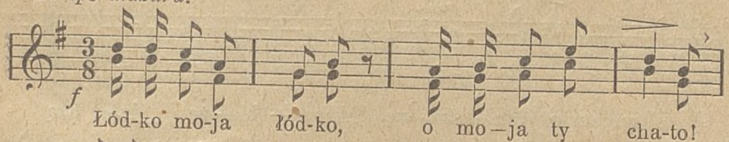
Łód-ko mo-ja łódko, su-waj po głę — bi-nie!

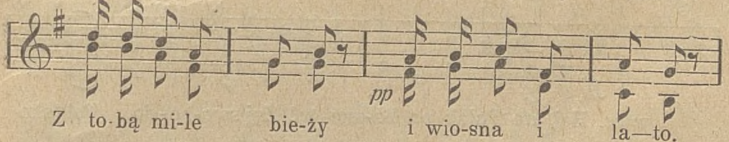
Mo-ja ty ko — leb-ko w to-bie ży-cie płynie!

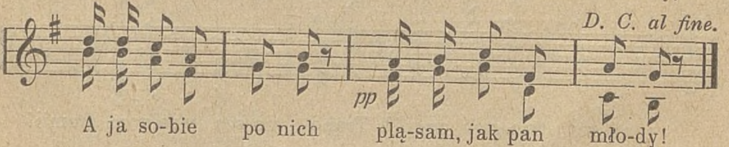

Tempo mazura.

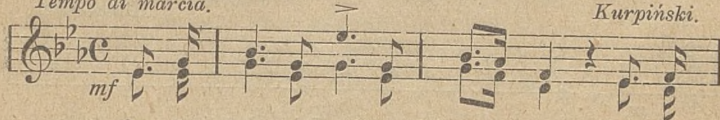

18. Warszawianka.

Tempo di marcia. *Kurpiński.*

Or—le bia—ły znów za — dnia — ło, I swo-
Wol-ne skrzydło rozwiń śmia — ło Nad Oj-

19. Flisacy.

Allegretto. *Müncheimer.*

Płyń do Gdańska z tratwą Po szu-mią-cej fa - li.

Płyń o-chocza wia-ro, Z bukiem, dębem, so — sną,

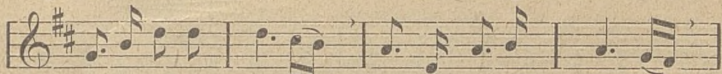

p I z Wi seł-ką sza—rą Pie-śnią gwarz ra — do - sną.

Con anima.

mf Gdy brzmi na jej ło — nie na—sza pieśń we—so—ło,

Wtórz-cie nam wód to—nie, Wtórz-cie z szumem w ko — ło.

f Gdy brzmi na jej ło—nie Na-sza pieśń we — so — ło,

Wtórzcie nam wód to—nie, wtórz-cie z szumem w ko—ło!

2. Lekko, cicho, gładko
Nieś nas Wisło nasza,
Na twych falach matko
Nic nas nie zastrasza.

Bo choć nad tym szlakiem
Burza się rozsroży,
Czuwa nad flisakiem
Blask opieki Bożej.

Płyń więc płyń o tratwo,
Pan Bóg cię ocali.
Płyń z flisacką dziatwą
Dalej, dalej, dalej!

20. Dobranoc.

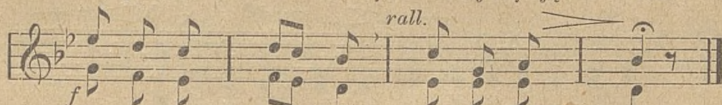
Andantino. *Noskowski.*

Konopnicka.

21. Przyjaźń.

Andante. *Kiewicz.*

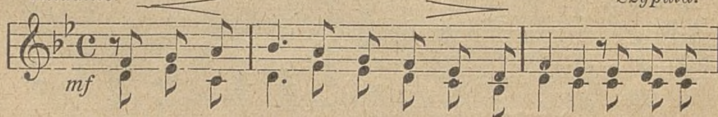

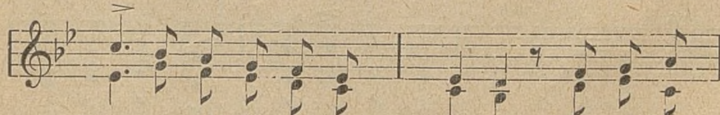

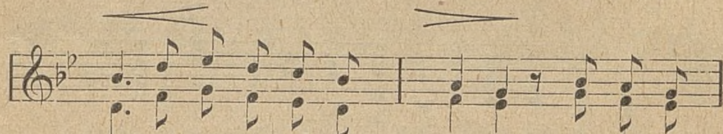
2. Szczęścia boginią można ją zwać,
Radości źródłem może się stać.
3. Niewinnych uciech niesie nam plon,
Róże nam ściele ze wszystkich stron.
4. W jej kole mieszka wesela duch,
Ona pierś krzepi, wzbudza sił ruch.
5. A więc o bracia ilu jest nas,
W śpiewach wesołych czcijmy ją wraz!

22. Władysław IV.

Andante. *Szypuła.*

księcia, jak królo-wie sły-ną. Wielki Za-moj-ski, Żółkiewski, Chod-

ritard.

kie-wicz U—czy-li księ-cia, jak kró lo-wie sły-ną.

2. Ledwie Władysław okrył laurem skronie,
Gdy podbitego mocarstwa bojary
Panem go głoszą i podnosząc dłonie,
Hołd mu oddają nieskażonej wiary.
3. Z równem on szczęściem i blaskiem wojował,
Gdy polskie berło wziął w swoją prawicę,
Drżał nieprzyjaciel naród go szanował
I miecz zakreślał królestwa granice. *Niemcewicz.*

23. Mazurek 3 Maja.

Moderato.

mf

Wi—taj ma-jo — wa ju—trzen-ko Świeć na-szej pol-

skiej kra-i-nie, U-czci—my cie — bie pio-sen-ką

Przy hu-lan-ce i przy wi—nie Wi — taj Maj!

pię—kny Maj U Po—la—ków bło—gi raj,

Wi-taj Maj, pięk-ny Maj, U Po—laków bło—gi raj.

2. Nierząd braci naszych cisnął,
Gnuśność w ręku króla spała,
A w tem Trzeci Maj zabłysnął,
I nasza Polska powstała.
Wiwat Maj, piękny Maj,
Wiwat wielki Kołłątaj.

24. Wesoło pobieżmy wraz.

Allegretto. *F. Wagner.*

mf

We — so-ło po — bieżmy w zie — lo—ny las, Tam

trze-ba za — ba-wić się nam. I piosnkę ra-

dosną za — nu-cim wraz, Niech e-cho roz—nie-sie ją

tam. Wśród śpiewu za — ba-wy prze—mi-nie nam

czas, Więc naprzód we — so - ło, więc naprzód i w las! Więc

na—przód we — so — ło, Więc naprzód i w las!

2. Hej, dalej wesoło, bo rozkwitł maj,
Tam kwiatem pokryła się błoń,
I niebo błękitne i cichy gaj,
Uśmiechem swym wabi nas doń. Wśród śpiewu i t. d.

25. W lesie.

Allegretto pastorale. *Noskowski*

Za — wi-tał nam dzio-nek I po--go—dny

czas. Pój—dziemy, pój—dzie—my Na ja—go—dy

w las! Na ja— go—dy, na ma — li — ny,

Na czarniawe te je—ży—ny Pój—dziem, Pój—dziem

w las! Pój-dziem, pój-dziem w las!

2. A ty ciemny lesie,
A ty lesie nasz?
A skądże ty tyle
Tych jagódek mas?
I poziomki i maliny
I czernice i jeżyny,
A skądże je masz?

3. Uderzyły deszcze,
Przyszło słonko wraz;
Zarodziła ziemia
W dobry, błogi czas:
Te jagody, te maliny,
Te czernice, te jeżyny,
W dobry, błogi czas.

26. Pieśń góralska.

Moderato. *Kurpiński.*

Czer-wo-ny pas, za pasem broń I to—pór, co bły—ska
We—so—ła myśl, swobodna dłoń: To strój, to ży-cie gó-

z da — la.
ra — la. Gdy świe—ży liść o—kry—je buk

I Czar—na gó—ra zczer-nie-je, Niech dzwo-ni flet,

niech ry—czy róg: O—ży—ły na—sze na — dzie-je.

2. Pękł rzeki grzbiet, popłynął lód,
Czeremosz szumi po skale;
Nuż w dobry czas kędziory trzód
Weseli kąpcie, górale!
Połonin step na szczytach gór,
Tam trawa w pas się podnosi,
Tam ciasnych miedz nie ciągnie sznur,
Tam żaden pan ich nie kosi. *Korzeniowski.*

27. Odlot skowronka.

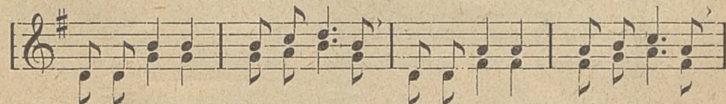
Andante. *Szypuła.*

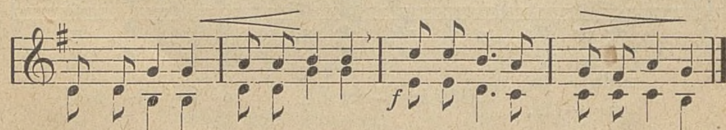
mf Skowro-neczku, sza-re ptaszę! Czemu rzucasz po-la nasze?

Czemu lecisz w kraj da—le—ki, Tam za morza, gó-ry, rze-ki?

Czy tam piękniej słonko wschodzi? Lepsze ziarno ziemia rodzi?

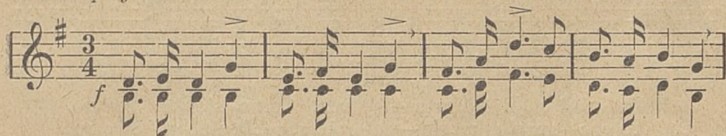

Czy przejrzystsza w zdroju woda, Że ci naszych pól nie szkoda?

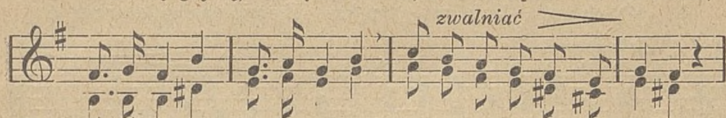
2. Żal mi gniazdka, żal mi pola,
Lecz już taka Boska wola!
Muszę lecieć, by znów wrócić,
Wieść o wiośnie wam zanucić.

Choćby były w obcym kraju
Wszystkie cuda, jakby w raju,
Mnie najmilej między swemi:
Więc powrócę do swej ziemi.

Trochę żywo. **28. Rzeka.** *Noskowski.*

Za tą głębią, za tym brodem, Tam stanę-ła rze-ka lodem;

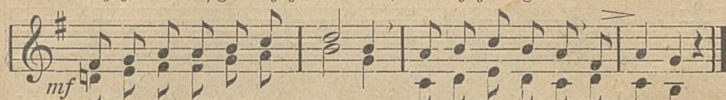

A-ni szu-mi, a—ni płynie, Tylko duma w swej głę-bi—nie:

Trochę wolniej

Gdzie jej wiosna, gdzie jej zo—rza, Gdzie jej droga het do mo-rza?

Gdzie jej wiosna, gdzie jej zo-rza, Gdzie jej droga het do mo rza?

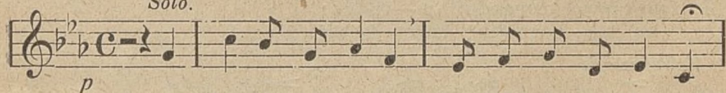
2. Oj, ty rzeko, oj, ty sina,
Lody tobie nie nowina;
Co rok zima więzi ciebie,
Co rok wichry mkną po niebie.
Aż znów przyjdzie wiosna hoża
I popłyniesz het do morza.

3. Nie na zawsze słonko gaśnie,
Nie na zawsze ziemia zaśnie.
Nie na zawsze więdnie kwiecie,
Nie na zawsze mróz na świecie,
Przyjdzie wiosna, przyjdzie hoża,
Pójdą rzeki het do morza!

Konopnicka.

Moderato. **29. Choinka w lesie.** *Noskowski.*

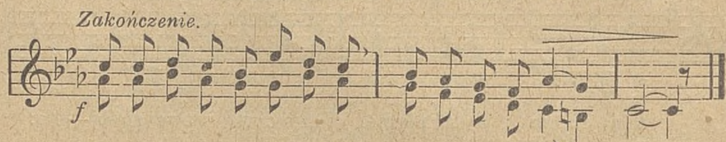
Solo.

1. A kto tę cho—in-kę Za-siał w ciemnym le—sie?
2. A kto tę cho—in-kę O-grzał w ciemnym bo—ru?
3. A kto tę cho—in-kę Po—ił w ciemnym ga—ju?
4. A kto tę cho—in kę Wy—ho—do—wał z ziarna?

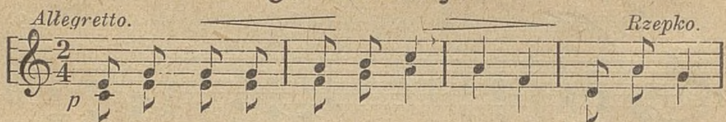
1. Za—siał ci ją ten wia—te—rek, Co na-sionka nie-sie.
2. To o—grzało ją sło—ne-czko z niebie-skie-go dwo-ru.
3. Ja-sne ją po-i—ły ro—sy I wo-da z ru—cza-ju.
4. Wy-cho-wa-ła ją ma—teń-ka Ziemia na-sza czar-na.

Wy-chowa-ła ją mateń-ka Zie-mia nasza czar — na!

Konopnicka.

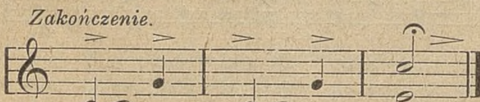
30. Dzwony

1. Mój dzwonni—ku Fa-bja—nie, bim, bum, dzwońże, dzwoń,
2. Na chrzest czy na we—se—le, » » »
3. Czy pan je-dzie w po—wo-zie, » » »
4. Wszystkich lu dzi je—dno-czy » » »
5. Więc dzwonni—ku Fa-bja—nie » » »

1. na po-boż-nych zwo—ła nie bim, bum, bim, bam, bum.
2. w dzień pow-sze-dni, w nie—dzie-lę. » » »
3. czy też chło-pek na wozie, » » »
4. dźwięk twych dzwonów u—ro-czy; » » »
5. na po—boż-nych zwo—ła nie. » » »

bim, bum, bum, bum, bum.

31. Zaszumiało pole.

Allegro. *Balluff.*

mf

Za-szumia-ło po—le Zło—tą pie-śnią zbóż,

Wscho-dzi śli-czne słonko Wśród ró—ża-nych zórz.

f

Wschodzi zło—tą dro-gą, Nad ten ciemny las

A pta—szy-na le—ci, Piosnką ba—wi nas.

p

La, la, la, la, la, la, la, la, la, la,

f

la, la, la, la, la, la, la, la!

2. Dzień dobry wam ludzie,
Co idziecie w świt
Z kosą na ramieniu
Miedzą pośród żyt.

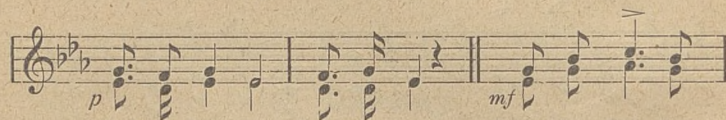
Dobry dzień wam lasy,
Stojące we mgle
I ty skowroneczku,
Co zbudziłeś mnie.

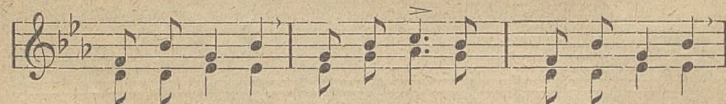
32. Stefan Czarniecki.

Allegro moderato. *Modzelewski.*

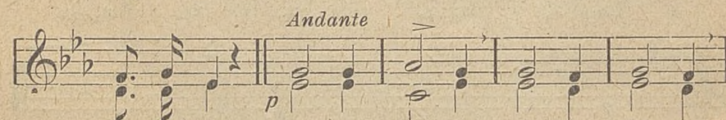

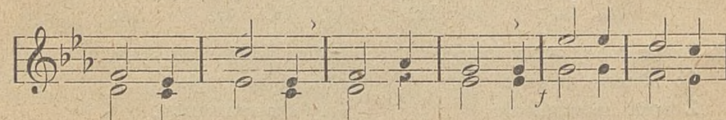

dim.

na—ród gi—nął I już wier-ny na—ród gi—nął.

Tempo I.

f

Je-dna tyl—ko Mat-ka Bo-ska O—par—ła się
Wy-gnał Węgrów wraz z wroga-mi I jak ka-szę

p

Czę-sto-chow-ska, Przy Niej sta-nął ksiądz Kor-de-cki,
ze szwe-da-mi Tak zje-dli Szwe — da bez ka—szy

mf

I ten zuch Ste—fan Czar-nie-cki, Przy niej sta—nął
I wy-gna—li z zie—mi na—szej, Tak zje—dli Szwe-

ksiądz Kor-de-cki I ten zuch Ste — fan Czar-niecki.
da bez ka-szy I wy-gna-li z zie-mi na-szej.

W. Pol.

33. Majówka.

Tempo marsza.

mf

Cze-goż bra-cia w szkole sie-dzieć, Nad książka-mi

gło-wę bie-dzić. Za-śpie-waj-my, po—że-gnaj-my

Nasz het-mań-ski gród, *f* Za-śpie — waj - my,

po-że — gnajmy Nasz het—mań-ski gród gród.

1-mo *2-do*

2. Ciepłym wiewem wiosna wionie,
Wietrzyk nam ochłodzi skronie,
Brzmijcie pienia, dziękczynienia,
Bo łaskawy Bóg.

3. On nam kwiat pod nogi ście-
Daje radość i wesele, [le,
Oby chwała Jemu brzmiała,
Jako winny dług. *Dr. Ney.*

Poco allegro.

34. Taniec.

Noskowski.

f Da-lej raźno, da-lej w koło, Da-lej wszyscy wraz!

Wszak wyskoczyć i za-śpiewać U-mie każdy z nas.

fine.

Wszak wyskoczyć i za-śpiewać Umie każdy z nas.

Solo.

Graj nam skrzypku kra-ko-wia-ka, A zaś po-tem ku-ja-wia-ka

I ma-zu—ra graj! Jak się dobrze za—po-ci-my

To polskiego się pu-ści-my, To też bę-dzie raj!

Chór. crescendo D. C. al fine.

Hop, sa, sa, sa, Hop, sa, sa, sa, Hop, hop, hop, hop, hop, hop!

Konopnicka.

35. Gwiazdka.

Andante. *Lubomirski.*

O gwiazdeczko coś błyszczała, gdym ja ujrzał świat,
Czemuż to tak gwiazdko mała, Twój promyczek zbladł?

ritard.

Czemuż już mi tak nie płonie, Jak w dziecinnych dniach,

a tempo.

Gdym na matki i-grał ło-nie w ma-lo-wanych snach.

2. Prędkoś, prędko żeglowała
Po niebieskim tle;
O gwiazdeczko, moja mała
Wiodłaś ty mnie źle.

Wartkoś biegła wśród niebiosów,
Jam też chyżo żył,
I z żywota złotych kłosów
Wcześniem wieńce wił.

36. Letni wieczór.

Andante.

Już zaszedł nad do — li — ną Zło — ci-sty słońca krąg. Od-

gło-sy ci-che pły-ną Z zie — lo-nych pól i łąk. Da-

lę-kie lu-dzi gło-sy, Da — le - ki sły-chać śpiew I

ci-chy szelest ro—sy Po drżących liściach drzew.

2. Promieni gra różana,
Topnieje w sinej mgle
A świeży zapach siana
Skoszona łąka śle.

Wraz z wonią polnych kwiatów,
Z gasnącym blaskiem zórz,
Poezja cicha światów
W głąb ludzkich spływa dusz.

Asnyk.

37. Dożynki.

Allegretto. *Noskowski.*

f Ma — mun:u! Ta — tu—niu! Otwieraj-cie wro-ta,

Niosą nam tu wie-niec ze szczere—go zło - ta,

f Grajże graj-ku a we - so — ło, Bo dziś wszyscy

staniem w ko-ło. Plon przy — nie — śli, plon!

2. Przynieśli nam wieniec
Z kłosów naszej ziemi,
Ślicznie przewijany
Wstęgami kraśnemi.
Grajże grajku i t. d.

3. Bodaj się te ręce
Z naszemi złączyły,
Co ten śliczny wieniec
Z złotych zbóż uwiły.
Grajże grajku i t. d.

Konopnicka.

38. Brzmi muzyka.

Allegro moderato. *Kurpiński.*

mf

Brzmi mu-zy—ka sta—ją pa—ry, Pol—ski ta-niec

wnet za-wio—dą. Pan kasz-te—lan, cho-ciaż sta—ry

Wiedzie da-mę pię—kną, mło-dą. Kontusz cenny ma pon-

so — wy, Żu-pan biały, pas wy—szy-ty, *mf* Zerwał kołpak

z siwej głowy, Cza—ple pió—ra lśnią u ki-ty.

2. Dał znak ręką: Tan zaczęty!
Sto par zwolna, lekko płynie,
Błyszczą w słońcu barwne skręty
W krąg pląsają po równinie.

Gra muzyka, skrzypki kwilą.
Coś żałośnie, tęsknie, smutno,
Lecz donośniej z każdą chwilą;
Aż na koniec dziarsko utną!

A. Fischerówna.

39. U przęślicy.

Allegretto. *Moniuszko*

U przę-śli—czki sie—dzą a — nio-ły dzie-weczki

mf Przę—dą so-bie, przę-dą cie — niuchne ni — teczki.

Kręć się, kręć wrze—cio—no, wić się to - bie wić,

A - byś u - krę — ci — ło jak naj-dłuż-szą nić!

2. I wesoło gwarzą rumiane dzieweczki,
I śpiewają sobie od serca piosneczki. Kręć się...
3. I piosneczki płyną, jak fala na wodzie,
A dziewczęta marzą, jak kwiaty w ogrodzie. Kręć się...
4. I dziewczęta nucą o wielkiej przeszłości
A z niej wysnuwają nić lepszej przyszłości. Kręć się...
5. Dziewczęta śpiewają o losie ojczyzny
I o bohaterach, co zbierają blizny. Kręć się...
6. I dziewczęta przędą jedwabne niteczki
Dla braci na wojnę na chorągieweczki.
Kręć się, kręć się wrzeciono, wić się tobie wić,
Abyć ukręciło nieprzerwalną nić!

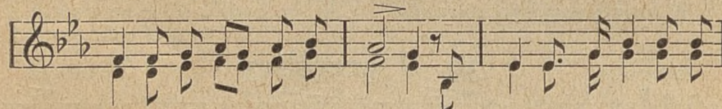
Fr. Habura.

40. Marsz Sokołów.

Tempo di marcia. *Czerwiński.*

O — spa—ły i gnu-śny, zgrzy—bia—ły ten świat, Na

no-we on ży—cia ko — le—je, Z wy-godnej poście-li nie

dźwiga się rad. I duch i cia—ło w nim mdle-je, Hej

bra—cia So — ko — li do — daj—my mu sił, By

ru—chu za—pra-gnął, by powstał i żył, Hej

bra—cia So — ko — li do — daj — my mu sił, By

ru—chu za-pragnął, by po — wstał i żył!

41. Wiosna.

Allegretto. *Moniuszko.*

mf

Bły-szczą kro-ple ro—sy, Mru-czy zdrój po bło-ni

U—kry—ta we wrzo-sy Gdzieś ja — łów-ka dzwo-ni,

f

Piękną mi-łą bło-nią Le — ci wzrok we — so — ło,

W ko ło kwiaty wo — nią, Kwi-tną ga—je w ko — ło.

p Paś się, błąkaj trzódko, Ja pod ska—łą się — dę,

Piosnkę lu-bą, słod-ką Śpie-wać sobie bę — dę.

f Ustroń mi-ła ci-cha, Ja kiś żal w pa - mięci, Czegoś serce

rall.

wzdycha, w o-ku łza się krę-ci, W o-ku łza się krę-ci.

Witwicki.

42. Pieśń przy krosnach.

Allegretto. *Moniuszko.*

mf Z pod i—giełek kwiaty rosną, Mknie za ście-giem ścieg;

Żałuj, ża-łuj ho - ża wiosno, że cię tu - li śnieg.

f

Za-nim nie-bu się u—ko—rzy Twój ko-bierzec z róż,

My pod stopy Matki Bo-żej Nasz zło-ży—my już,

mf

Z wy-ra-za-mi wdzięcznej da-ni, Jak wiosen-ny czar,

ff

Dziś Królo-wej, Nie-bios Pa-ni Z serc zło-ży-my dar.

43. Nasza ojczyzna.

Allegretto moderato. *Hofman.*

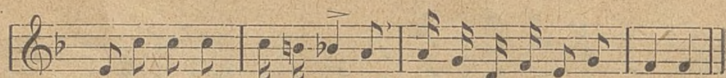
mf

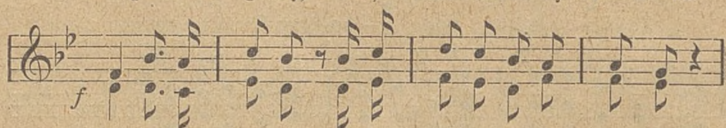
O oj—czy-zno mi—ła, dro-ga, Tyś nam da-na

jest od Bo—ga, Bo—ha—te-rów krwią zbroczo—na

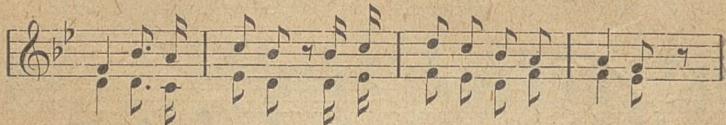
Jak-żeś pię-kna, wy-stro—jo-na: Z po-łu-dnia gó-

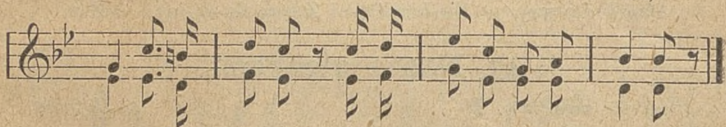
ry wy—so-kie, Z pół—no-cy mo — rze głę—bo-kie,

2. Tu niebo błękitne, czyste,
Słońce złote, promieniste,
Tu srebrne krętych rzek wstęgi,
Tu szczątki dawnej potęgi,

Pełno pamiątek dokoła,
Zewsząd przeszłość na nas woła:
Tylko w miłości i zgodzie,
A będziesz wielkim narodzie!

Ojczyzno nasza...... *Fr. Habura.*

44. Marzenie.

Andantino. *Chopin.*

Ach! cze-mu sercu

Ach!

nie speł-nionych ma-rzeń, nie wy-śnionych snów, Ach!

dźwięczy pieśń, ma-rze-nie

dźwięczy ma — rze-nie, w ser-cu rośnie żal I

rall.

pły-nie w świat westchnie-nie, w nieskoń - czo—ną dal.

2. I znów powraca urok,
Znów powraca czar,
Tych niezastygłych pragnień,
Nieuchwytnych mar.

Ach! dźwięczy pieśń marzenie.
Wszystko skończy się,
W tej niezmąconej ciszy,
Nieprzespanym śnie.

M. Kotarbiński.

45. Polonez.

Tempo poloneza. *Komorowski.*

Chociaż to ży-cie I—dzie po grudzie, Jak mi Bóg miły,

Nieźli są ludzie: Ten te-mu brat, Ten te-mu

swat. A już do — bre—mu To każ—dy rad.

Co w świecie z zię — bło, Co ordze — wia — ło,

Tam się od — świe-ża, Tam się roz — grze — wa,

Bo ten mi swat, Bo ten mi brat,

Życie jak mło-dość, Ser — ce jak kwiat.

2. Wolę ja wolę,
Żyć w małym kole
Gdzie wszystko własne,
Choć niby ciasne;
Ten temu brat,
Ten temu swat,
A każdy kącik,
To cały świat.

3 A gdy znów człowiek
Siły nabierze,
I w świat się rzuca,
To w dobrej wierze!
Każdy mu swat,
Każdy mu brat,
I wszystek Boży
Jest jego świat. *W. Pol.*

46. Chór strzelców.

Allegro. *Weber.*

Wśród o—pok i jarów, I plo-nów i głogów, Przy

dźwię-ku o — ga-rów, I ru-sznic i ro-gów. Na

koniu, co w cwale, So — ko - li ma lot, I z bronią, co

w strzale Hu — czniej-sza nad grzmot, I z bro-nią, co

w strzale Hu — czniej sza nad grzmot. Da—lej-że, dalej-że,

mf

da—lej—że, da lej—że Z tro-pu w trop, z tro - pu w trop,

Da—lej—że, da—lej—że, da—lej — że, da lej — że

f

Z tro-pu w trop, Z tropu w trop, Da-lej - że, da-lej hop!

2. Wesoły jak dziecko,
Jak zbójca krwi chciwy,
Odważnie, zdradziecko
Bój zaczął myśliwy.
Czy palnie na smugi,
Czy w górę do chmur:
Tam krwi płyną strugi,
Stąd leci grad piór.
Dalejże i t. d.

3. Kto żubra wywiedzie
Z ostępu za rogi?
Kto kudły niedźwiedzie
Podesłał pod nogi?
Hej! lasy i niwy
Ozwijcie się w chór!
Zatrąbił myśliwy,
Król lasów i gór.
Dalejże i t. d. *Mickiewicz.*

47. Pieśń do Anioła Stróża.

Andante. *Szafrański.*

A-nie-le, Stró-żu du—szy, Z po—ko—rą bła-gam Cię! Gdy myśl mnie ziemska wzruszy, Ach! nie—opuszczaj mnie! Niech przed skrzydłami Twemi Złych marzeń pierzchnie rój! Ach! wspieraj mnie na zie—mi, Stróżu A—nie-le mój! Stróżu A—nie-le mój!

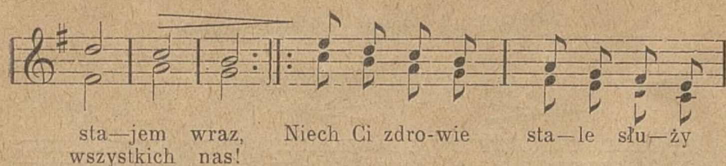
2. Jak blady promyk świeci
Twój obraz w niebios tle;
Ku Tobie duch mój leci,
Dla ciebie serce wre.

Ty mi radami Swemi
Pociechy wlewasz zdrój:
Ach! wspieraj mnie na ziemi,
Stróżu, Aniele mój!

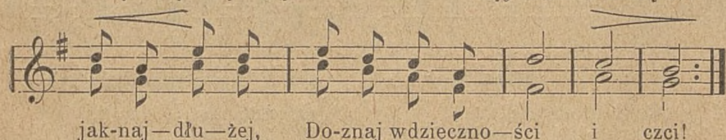
48. Powinszowanie.

Moderato.

O—to sta-jem dro-gi Pa—nie, Dro—gi Oj—cze
By Ci zło-żyć na wią—za—nie Wdzięczne ser-ca

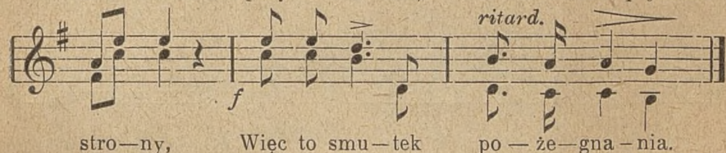

49. Pożegnanie.

2. Wabi szczęściem dom ojczysty
i rodzinne lasy, niwy,
Sady, łąki i zdrój czysty,
Ach, jak będę tam szczęśliwy!

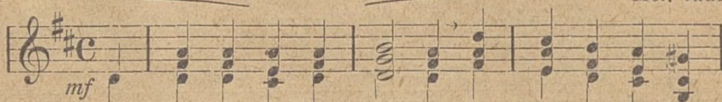
3. Lecz, gdy minie czas ów złoty,
Czas radości i wytchnienia,
Wrócę znowu do roboty,
A więc bracia do »widzenia«!

J. Wojnarowski.

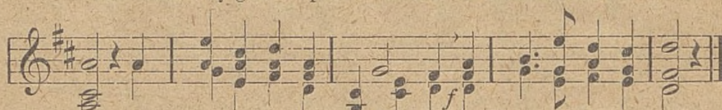
Pieśni trzygłosowe.

50. Pieśń poranna.

Lento. *Mel. lud.*

Już zbla-dły gwiazd pro-mie-nie Na ciem—nem nie-ba

tle; Wnet znikną no-cy cie — nie. I dzień rozpocznie się.

2. I wśród uroczej ciszy.
Gdzieś w dali z między drzew,
Twe ucho tylko słyszy
Słowika luby śpiew.

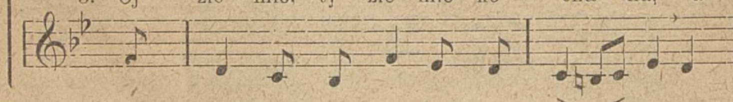
3. On nuci swoje pienia
Na Boga wieczną cześć,
Z nim wszystkie też stworzenia
Powinny cześć Mu nieść.

51. Oj ziemio.

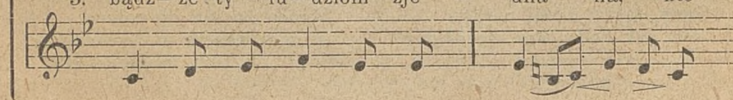
Andante. *P. Maszyński.*

1. Oj zie—mio, ty zie—mio sie — ro — to i
2. Oj zie—mio, ty mat-ko ro — dzo - na, przy
3. Oj zie—mio, ty zie—mio ko — cha — na, a

1. Sre-bro jest w to-bie i zło — to, dla
2. tu—lasz ty wszystkich do ło — na, oj
3. bądź—że ty ludziom zje — dna — na, kto

cresc. chle — ba

1. wszystkich jest w to - bie dość chle — ba, dość chle — ba,
2. da-jesz ty ży — ciu swe si — ły, swe si — ły,
3. ser — ce ci swo — je od — da — je, od — da — je,

f

1. tyl — ko cię mi — ło — wać po — trze — ba.
2. a roz-kwiecasz kwie-cie z mo — gi — ły.
3. nie-chaj w to-bie mat — kę po — zna — je.

Konopnicka.

52. Wilija.

Andante. *Med. lud.*

p

Wi — li — ja naszych stru-mie - ni ro — dzi — ca,
Dno ma zło — ci — ste a nie — bie-skie li — ca,

f

Piękna Li — twinka, co jej czer pa wo — dy.

p

Czystsze ma ser ce kra śniej — sze ja — go — dy.

2. Wilija w pięknej kowieńskiej dolinie,
Wśród tulipanów i narcyzów płynie,
U nóg Litwinki kwiat naszych młodzianów,
Od róż kraśniejszy i od tulipanów.

Mickiewicz.

53. Jeszcze Polska nie zginęła.

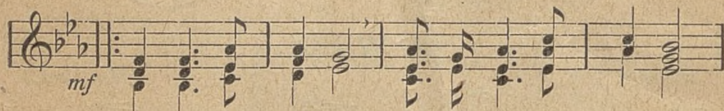
Allegro moderato. *Ogiński.*

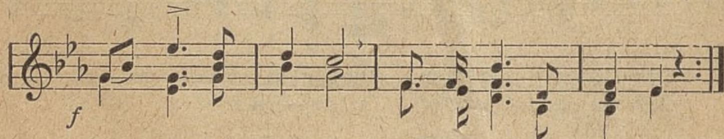
Jeszcze Polska nie zgi-nę — ła, Pó—ki my ży — je-my,

Co nam obca moc wy-dar — ła, Mo-cą od-bie—rze-my.

Co wszczęła roz-pacz, To do—ko—na męstwo,

Marsz, marsz Po — la—cy, Bóg nam da zwy—cię-stwo!

2. Ojczyzna z grobu wstająca,
Woła do swych dzieci:
Kto mój syn, kto prawy Polak,
Niech boju leci!
O matko nasza! O Ojczyzno święta!
My twoje dzieci, My skruszym twe pęta!

Witwicki.

SPIS RZECZY:

1.50/-60